

ELABORAT O STUDIJSKOM PROGRAMU

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj predmeta	doc. dr. sc. Daniel Patafta		1.6. Godina studija u kojoj se predmet izvodi
1.2. Naziv predmeta	Kršćanska arheologija		1.7. Bodovna vrijednost (broj bodova po ECTS sustavu)
1.3. Suradnici			1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P + V + S + e-učenje)
1.4. Studijski program (preddiplomski, diplomski, integrirani)	diplomski		1.9. Očekivani broj studenata na predmetu
1.5. Status predmeta	X obvezni	☐ izborni	1.10. Razina primjene e-učenja (1., 2., 3. razina), postotak izvođenja predmeta <i>on line</i> (maksimalno 20%)
2. OPIS PREDMETA			
2.1. Ciljevi predmeta	Ciljevi predmeta "Kršćanska arheologija" jesu upoznati studente primarno s arheološkom baštinom kršćanstva kao izvorom za razumijevanje formiranja kršćanskog života, liturgije, arhitekture i prakse kroz stoljeća kada nam najveći broj izvora ovisi o arheološkim nalazima. S druge strane cilj je senzibilizirati studente za vrednovanje arheološke baštine i predmeta kao nezaobilaznih izvora koji nam rekonstruiraju povijest kršćanstva od novozavjetnih vremena do razdoblja kraja ranog srednjeg vijeka, odnosno vremena oskudnih pisanih izvora a bogate arheološke građe. Također ovim predmetom se želi putem materijalnih tragova od ranog kršćanstva do 11. stoljeća pokazati na koji način i kako se širilo kršćanstvo u počecima unutar Rimskoga Carstva, a zatim u kasnijim razdobljima na europskom prostoru.		
2.2. Uvjeti za opis predmeta i / ili ulazne kompetencije potrebne za predmet	Osnovno poznavanje opće i nacionalne povijesti.		
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi	Brojni su arheološki nalazi koji govore o povijesti kršćanstva i njegovoj kulturološkoj stvarnosti od novozavjetnih vremena do kraja ranog srednjeg vijeka. Studenti će ovim predmetom biti uvedeni u vrijeme i prostor prepoznajući povijesne i društvene mijene koje je kršćanstvo prolazilo od svojih početaka a koje se manifestiraju u arheološkoj baštini. Često su arheološki nalazi za pojedina povijesna razdoblja kršćanstva jedini izvor o kršćanstvu i životu zajednice na određenom prostoru, stoga će studenti biti osposobljeni da steknu osnovna znanja o samoj arheologiji i specifičnosti kršćanske arheološke baštine, znati će prepoznati i vrednovati arheološke artefakte određenih razdoblja razvoja kršćanstva, steći će osjećaj za kršćansku materijalnu baštinu te će svakako moći na temelju detaljnijih prikaza odrediti osobitosti pojedinog nalaza za određeno povijesno razdoblje stavljajući ga u kontekst opće i nacionalne crkvene povijesti s ciljem razumijevanja i rekonstrukcije određenog arheološkog predmeta u prostoru i vremenu.		
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (3-10 ishoda učenja)	<ol style="list-style-type: none"> 1. upoznavanje s pojmovima arheologija i kršćanska arheologija, s naglaskom na povijesna razdoblja koja ona obuhvaća 2. opisati i procijeniti ulogu kršćanske arheologije u rekonstrukciji života kršćanske zajednice u pojedinim povijesnim razdobljima 3. povezati kršćanske arheološke nalaze s općom i nacionalnom poviješću 4. znati prepoznati i vrednovati određeni tipični arheološki nalaza za vrijeme i razdoblje u kojem je nastao 5. pravilno odrediti važnost spomeničke baštine i arheoloških nalaza za određeno vrijeme 6. znati nabrojiti, prepoznati i kontekstualizirati tipične kršćanske objekte, predmete i simbole određenog povijesnog razdoblja 7. na temelju svega rečenoga znati povezati kršćansku arheologiju s drugim teološkim disciplinama osobito s patrologijom, liturgijom, predmetima sustavne teologije i dr. 8. pravilno vrednovati kršćanski arheologiju kao bitan čimbenik oblikovanja kršćanskog života, ali i kršćanskih kulturnih temelja određenog naroda 		
2.5. Opis sadržaja predmeta (detaljno razrađen prema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvodne napomene: pojam arheologije, definiranje kršćanske arheologije, njezine podjele po razdobljima, specifičnosti i važnosti (1 sat) 2. Prostor i vrijeme nastanka kršćanstva: Bliski Istok, Rimsko Carstvo (2 sata) 3. Obrađivanje kršćanskih povijesnih i pisanih izvora za rekonstrukciju života ranokršćanske zajednice do 313. godine (2 sata) 4. Detaljna obrada najvažnijih elemenata starokršćanske arheologije do 313. godine: domus ecclesiae, groblja, epigrafski spomenici, katakombe, simbolika (2 sata) 		

ELABORAT O STUDIJSKOM PROGRAMU

satnici nastave)	<p>5. Povezivanje spomenutih elemenata s drugim teološkim disciplinama važnim za dobivanje cjelovitije slike života ranokršćanskih zajednice do 313. godine (2 sata)</p> <p>6. Konstantinov preokret iz 313. godine i početak novog života kršćanstva (dobivena sloboda s njezinim prednostima, ali i sve većim utjecajem sekularnog na sakralno) (2 sata)</p> <p>7. Vrijeme izgradnje bazilika i širenje kršćanstva po Rimskom Carstvu (2 sata)</p> <p>8. Ranokršćanska baština na prostoru rimskog Ilirika (Hrvatska, Bosna i Hercegovina) (3 sata)</p> <p>9. Vrijeme propadanja Rimskog Carstva na zapadu, provale barbarskih naroda i Justinijanova rekonkvista kao posljednji pokušaj obnove jedinstvenog Rimskog Carstva (arheološki ostaci) (2 sata)</p> <p>10. Pokršćavanje zapadne Europe, formiranje zapadnoeuropske kulture, propadanje kršćanstva na Bliskom Istoku i u sjevernoj Africi pod naletom islama (2 sata)</p> <p>11. Srednji vijek i arheologija (3 sata)</p> <p>12. Srednjovjekovna arheologija do 11. stoljeća i njezino tumačenje u svjetlu izvora i povijesnih mijena (2 sata)</p> <p>13. Hrvatska srednjovjekovna arheologija u rekonstrukciji kristijanizacije Hrvata i stvaranja Hrvatskog kraljevstva do 11. stoljeća (3 sata)</p> <p>14. Važnost kršćanske arheologije za druge teološke discipline na konkretnim primjerima (2 sata)</p>									
2.6. Vrste izvođenja nastave:	X predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ <i>on line</i> u cijelosti ☐ mješovito e-učenje X terenska nastava				X samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)			2.7. Komentari:		
2.8. Obveze studenata	Pohađanje nastave, rješavanje samostalnih zadataka, iznođenje referata, kolokvij, ispit.									
2.9. Praćenje rada studenata	Pohađanje nastave	DA	NE	Istraživanje	DA	NE	Usmeni ispit	DA	NE	
	Eksperimentalni rad	DA	NE	Referat	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE	
	Esej	DA	NE	Seminarski rad	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE	
	Kolokvij	DA	NE	Praktični rad	DA	NE	(Ostalo upisati)	DA	NE	
	Projekt	DA	NE	Pismeni ispit	DA	NE	Broj bodova po ECTS sustavu (ukupno)	3		
2.10. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i / ili na drugi način)	Naslov							Dostupnost u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija	
	1. Mirjana Sanader, "Ranokršćanska arheologija", Zagreb, 2016.									
	2. Vicko Kapitanović, "Kršćanska arheologija", Split, 2006.									
	3. Đuro Basler, "Kršćanska arheologija", Mostar, 1990.									
	4. Tomislav Marasović, "Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji", Split, 1994.									
2.11. Dopunska literatura	1. Ćiro Truhelka, "Starokršćanska arheologija", Zagreb, 1931. 2. Tomislav Marasović, "Povijest salonitanskog kršćanstva", Split, 1996. 3. Franjo Šanjek, "Kršćanstvo na hrvatskom prostoru", Zagreb, 1996. 4. Miroslav Brandt, "Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka", Zagreb, 1995.									

ELABORAT O STUDIJSKOM PROGRAMU

	5. Tomislav Raukar, "Hrvatsko srednjovjekovlje", Zagreb, 1997.
2.12. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	